

DOPISI

IZ RIJEKE.

Novi problemi: pitanje najamnine. - Snijeg. - Ninetta hoće da bude malodobna... Kao da Rijeka nema na stotine neriješenih pitanja, sad je evo nadošlo još i jedno novo: pitanje najamnine. Kako je poznato, kućevlasnici nisu do sada smjeli da svojim stanimarima daju najamnine. Sad se i to otvoreno: od 1. jula o. g. moći će kućevlasnici da od svojih stanara traže onu najamninu, koja bude njima, vlasnicima, konvenirala.

Najammina — strašna stvar. To ne kaže se uzalud, kad je neko ružan, da je grad kako i fit od kući... Kako je i razumljivo staniaru su se zbog toga vrasli uzvrijili. Udarili u proteste i s pravom. Grad je mrta, zarade nema, a živjeti treba. Otkuda da se sada plaća čak i veća najamnina? I kućevlasnici digli svoj glas. Kuće se raspadaju, popravi koštaju, porazi ne čekaju, a ni takse — kako da ih se namiri? Dva dijamentalna oprečna mišljenja: kome da privoliš?

Radi se dakle u prvom redu o plaćanju, to će reći o novcu, a «Vedetta» je ovih dana pisala. Kako je neko rekao, da će Italijani, a čak i Fijumanci, prije dati život nego li popustiti u novcu. Pitanje, kako vidite, vrlo zaostroeno, i niko ne zna, kako će se riješiti. Lako Madzarima. Kao njima ponesiane novaca, oni kuje kakvu mašinu ili «Prešu», pak natiskaju toliko hiljada franka ili šterlinga, koliko im treba. Ali naši Fijumanci nisu više Ungarci. Prošlo je ono vrijeme, kad su vikali: Eljen i Levelezclap! — oni su sada holo-kauisti, pa bi stotinu i tisuće puta luđo bilo tražiti od njih, da falsifikuju novac, kaošto to sada čine njihovi negdašnji čače Madzari.

Što da se, dakle, uradi? Najprirodnije bilo bi, da vlad, već obzirom na položaj Rijeka snizi vlasnicima, potez i takse, a stanimarima, da dade zgotiti da mogu doći do koga novčića, pa bi se time čitava stvar nekako sanirala. Medjutim kako čuven, vlada je učinila i više: ona se je pozvala na savjest i vlasnika i stanara i postavila im na srce, da to pitanje riješi prema svojoj najboljoj uvjđljivosti. Pametno i mudro!

Ja sam taj lijepi i dobri savjet odmah usvojio. Pozvao sam Ninettu, koja je moja stanarica i koja mi je već prije bila na vanjestila, da će me otrovati, ako joj budem «kreslit afit», i rekao sam joj: — Ajde, Ninetta, uredimo mi ovo pitanje stansarko prema našoj najboljoj savjesti i uvjđljivosti.

Ja sam vam već rekla: ne ući platiti ni solida više... I pri tome je i ostalo, i tako je, kako vidite, vuk ostao gladan, a Ninetta, to jest koza — cijela.

Snijeg!... Imali smo ga i mi na Rijeci. Nekoliko časa ga je Rijeka bila bijela; i krovovi i ulice. I nigdje ni glasa ni traga ljudskoga! Ne bi čovjek rekao, kako je Rijeka lijepa — kad je bez ljudi. Pa onako zasuta snijegom!...

Nego ne velli se uzalud, da ne pada snijeg — da potare svijet, već da se svakoj životinji zna za trag. Tako je i ona bijela malo potajala — posve malo, tako da smo i mi mogli da zapjevamo: Ne pada snijeg, da potare svijet... već da se svakom Fijumancu zna za trag!

I desilo se, da se u par sati čitava Rijeka pretvorila u kalužu, nekakvu blatnu, crnu kalužinu, što se pomalo smrznava i davala dosta pokoré prolaznicima, koji su jedan za drugim padali na zemlju i razbijali nosove a katkad i čitave glave.

Najljudnije su prolazile žene: svaki čas bi po koja poskiznula i pala na veliku radost raznih đanguba. Da sam ja ministar morala, odredio bih, da u danima poledice muškarcima smiju prolaziti odvojen; oni jednim, a ženski drugim ulicama; i na prokštilje te moje naredbe udario bih teške kazne, knošto ih sada udaraju na vlasnike lokala, gde se skupljaju malodobne plesačice da teraju škandale...

Ja ne polazim u Sempioncio, pa ne znam ima li i tamo po koja nadobudna

djevojčica, koja dolazi na ples bez roditeljske ili druge koje čestite pratnje, ali znam, da se u tom pogledu i za našu Rijeku sprema jedan pošteno repulisti. Naravno je već tu, da plesove ne smiju da polaze malodobne djevojke, ako ih kogod prati. To je u redove naših najmladjih krasotica unijelo nemalenu zabunu. Nego kako još uvijek vrijeđi ona: «Fatta la legge — studiata la malizia...», to su se neke naše malodobne ljepotice odlučile na jedan korak, koji bi se u normalnim prilikama činio sasvim nemoguć. Iskazuju naime više godina nego li uistini imaju. Sad najednom hoće sve da budu punoljetne... A događaj se i obratio. Ovi dana došla k meni Ninetta, pa će mi: — Sadabna čete morat i vi hodit s manum va Sempioncio.

— A zašto? — Dože moj, da tancam, a vi da mi budete za garde damu... Ajde, vraže!

Rokac.

IZ LINDARA.

Živa pokopana. - Smrt u grobu. Nedavno se je ovdje obolila Ruža Jedrečić. To vam je bila sijeda starica, ali inate dobra žena. Lječila se raznim lijekovima, ali bez ikakva uspjeha. Mnogi su mislili, da će se u kratko vrijeme oporaviti. No čovjek snuje, a Bog određuje. Tako je bilo i u ovom slučaju.

Prošlog tjedna, joj je bolest krenula na gore. U četvrtak, dne 14. o. m. j. jutro na najedampit je pala u nesvijet. Ukucani su mislili da je umrla, pa su pozvali susjede, da ju predaju. Netom su je ovi predjeli i položili na mrtvački odar, došao je u kuću žalosti pregledavatelj mrtvaca. Ovaj je, razumije se, odmah pregledao «mrtvu» stanicu i naredio, da već drugi dan u 5 sati pošlje podne pokopa.

Medjutim starica nije ni prvi ni drugi dan došla k svijesti, već je kao mrtva ležala na mrtvačkom odru, tako da nije niko niti presumjao, da je živa.

Drugi dan, u petak, dne 15. o. m. j., bila je pokopnica položena u mrtvački lič. Zatim je bila u predhodne crkvene obrede pokopana na groblju Sv. Martina kraj Lindara.

Netom su svećenici sa ostalim pukom zapustili groblje, nosioci poteshe da zastipavaju staričin grob. Medjutim najedampit nastane u ličju silu udaranje nogama i rukama. To ih je uvelike iznenadilo i prestrašilo, pa su pobjegli u Lindar. Tu su odmah izvjestili o cijelom događaju lokalne vlasti i pregledavatelja mrtvaca. No niko nije htio da poduzme niti jednog koraka, da se nesretna starica živa izvadi iz groba. Zbog toga je nastalo veliko ogorčenje u cijelom Lindaru. Ljudi su se u svoj humanitarnoj duši počeli da bune protiv župana i pregledavatelja mrtvaca zahjetevači, da izvadi iz groba živu stanicu. Nako se je župan hrzovajno obratio na pazinsku općinu, da mu javi šta ima da čini.

Kako čujemo, do danas nije ni pazinska općina poduzela nikakve korake, da se oslobodi staricu, pa se bojimo, da je već i preminula u grobu.

Konačno pozvujemo sve kompetentne faktore, da provedu strogu istragu o tom događaju i da najstrože kazne sve krivice. — Jedan za sve.

IZ MEDULINA.

Studen. - Smrt čistitog starca. Bura nemilosrdno puše, te je ove zadnje dane zavladala strašna zima. Bili smo skoro zaboravili, da je zimsko doba, jer je odmah iza božićnih praznika bilo umjerno, blago i skoro proljetno vrijeme. No sada je drugčije. Već, da se dugo vremena ne pamti ovakva studen. Sukneni kapti i kabаницe izvukli se iz skrinja i ormara. Sve se drži ognjišta i vatre.

Dne 13. ov. m. j. sporeli smo do hladnog groba našeg domorodca, mesara Luku Privrata, 70-godišnjeg starca. Pokojnik je bio dobar naš narodni pošteljak. Pa je kao takav za vrijeme izbora bio šikaniran i proganjan. Uza svu silu studen ipak bio lijep i mnogobrojan sprovod, na koji je došlo i dosta stranaca iz bližnjih sela. Ožalošćenij obitelji naše iskreno saučesće, a pokojniku bila laka domaća gruda i pokoj vječni njegovoj duši.

da se vratim, ali gde i šta zatim da činim? Moje predošanje neteža uzasnoga, neteža zločinac uzasnoga bilo je opravdan. Kada sam našla na otvor kolibe, vrisnula sam kao ranjena i trglja se okrećući glavom u pokrijenicu rukuama. Ono što sam vidjela, bilo je strašnije od svega, sa čega se duša čovječija najžešće hladan znoj objlje. I sad mi je pred očima uvek mi je pred očima, niti ću nikada da izbrisem tu sliku iz očiju i iz duše. Vidjam je u snu, vidjam je i budna, ona me prati i ganja, ona mi san prekida i budni me i uvek mi pronomi groznicu kroz telo.

Pod krovom leže po zemlji dve daske nešto malo udaljene jedna od druge. Po tim dasckama posložena mrtva decica. Deveto koje bosu, koje sklopljenih, a koje otvorenih očiju, koje plave, a koje crne, a koje pokrivena lica maramicom; leže mrtvih devet anđeljaka jedno kraj drugoga, ni sanduka, ni pokriva, ni svećice. Izgledaju, onako hačena na zemlju, kao kad bura ponaka sa džbuna grančice. Koja ima nikli pupoljci i raspe ih po zemlji. Pod njima valja zemlja, u koju su se utisile stopale nesretnih majaka, koje su ostavile svoje dječicu, opro-

IZ OPATIJE. Božićne drvce. Ima tome upravo četrdeset godina, što se u Opatiji priredilo prvo Božićne drvce za školsku dječicu ovog školskog okružja. Tom zgodom su ondašnja djeca deklamovala neke prigodne pjesmice i odigrala kratku dječju igricu: «Zlučanku». Iza toga je posebni Odbor porazdijelio među dječicu darove: kome odijelo, kome obuću, a gotovo svakome po koji statkisi ili koju igračku.

Taj se je lijepi običaj sačuva u nas do danas današnjeg, na veliku radost svekolike djece, naročito one siromašnije. Nema u tome nikakve propagande. Nije ovdje narod tako nižak, da bi kome prodao svoj djete za jedno odijelo ili za pregršt datulja i drugih slatkih stvari. Kad bi naši bili nitkovi, koji se tako lako prodavaju, bili bi ih u svoje vrijeme lako popukovali Nijemci, sa svojim zlatom i bogatvom. A i «Lega Nazionale» raspaloga je u prošlosti kudikamo obilnijim novčanim sredstvima 'negoli naši ovdje, pa bi i ona bila mogla, da za sebe prevodije većinu naših ljudi, naročito onih siromašnjih.

Ne! U Božićnem drvcu nema ni politike ni propagande. Ovo je samo jedna ljepa i humana priredba, koje je naše vrijedno Zensko Uduženje primilo u amanet od svojih pređašnjaka, pa drži stidom dužnosti, da je svake godine uplikuje. Nije lak stvar u današnje doba sakupiti za to potrebiti novac, ali kad ima dobrih ljudi nisemao u Opatiji, već i u okolici, koji čak i kad «bocarije» sabiru za Božićno drvcu, kad naš svijet gre listom na zabavu, koje se u tu svrhu priredjuje, e onda nije teško doći i do svote, koja bi; istina, mogla biti i veća, kad bi svi jednako vršili tu lijepu i humanu dužnost.

I ove godine priredilo se uobičajeno drvcu. Odnosna svečanost bila je zakazana za četvrtak iza Trju Kralja, no zbog smrti i pogrebnih svečanosti Kraljice Majke, sve se odgodilo do utorka, dne 12. o. m. j.

U «Zori» se toga dana sakupilo oko 300 djece iz Opatije, Voloskoga i okolice. Došlo je kao i svaki put i mnogo naroda, tako da je naša «Zora» i ovaj put bila upravo natatena. U jednom kutu bili su porovani darovi, i tamo se nasuprot svakom čas dirao i spuštao zastor, tako da jedna dječa nisu znala, što bi gledala: dali one «škartoce» i omote na «stelaži» ili pak na pozornicu, gdje su njihovi maleni drugovi i družice deklamovali i prikazivali neke za njih udešene igre.

Izrečeno je kojih petnaest deklamacija, a u igrici: «Skola» prikazao se dječij njihov omiljeni Juric baš onakav kakav i jest: prvi uguruz. Na koncu prikazivala se prigodna igrica «Na Badnjak». Noć je. Dvoje siromašne djece zaspalo pod drvetom, a u to dolazi Mali Isus s Anđelom. Mali Isus vidi, kako je dječji zima, pa na jedan njegov znak plane bor najljepšim riječima. Zatim Isus naloži Anđelu, da pod drvo položi svu silu darova za dječicu, i njihov majku i za starog djeda, a sam je pošao pred pozornicu, pa kazao dječicu nekoliko lijepih riječi, kako on voli dječicu i kako su na nebu svi veseli, kad znadu, da je koje djetu na zemlji dobro, a kad čuju, da koje djetu ne sluša svojih roditelja, onda na nebu plače on i s njime «svi bijeli anđeli» njegovi... Mali Isus ode, dječa se probude i kad vide, što su dobila, padnu na koljena i zapjevaju ujedno sa zborom iza kulisa i uz harmonij naše staro: U svej vrijeme godiče... I tako sve lijepej svršilo.

Iza toga dijelili su se darovi. Svako od oko 300 djece dobilo je po nešto. Da vam je bilo vidjeti lica one dječice! Kako se to sve sjajno rumenilo! Zastit divan prizor i sve od svega srca zahvaljeno našem: starijednom Uduženju, što je i mi možemo gledati ona mala, mila i draga lica, onako blaženo namiljana i razdragana.

IZ PULE.

Veliki požar na skladištu duhana. Na Pulu kao da je zbilja palo neko prokletstvo, neka žla kob, koja hoće da je posvema uništi i svede na istarsko ribarsko gnijezdo. Dok se svuda čita o nekóm

ekonomskom životu, o dizanju trgovine, industrije, o probratnosti rada, ni samo ostali skrštenih ruku. Pula nema više važnosti, što ju je imala prije rata, pa je naravstava posljedica bila ta, da smo vidjeli, kako se je naš arsenal počistio. U njemu onih hiljada, koje su prolazile kroz portune od arsenala, označene raznim brojevima, šaljuju se sada riječke stotine. Većina je išla po svijetu artubrom za kruhom!

Ali smruć žile kućevnice pom. arsenala, obamrle su i druge žilice — grane trgovine i uposlenosti. Prvi prolaz gradom kaže vam sve, a ne govore samo o tome Položani, već svi.

Da se donekle ublaži slabo ekonomsko stanje grada, otvorila se je u Puli tvornica duhana, gdje je zaposlen lijepi broj gizdavih djevojaka, koje više puta svojim zaslužkom moraju uzdržavati cijelu obitelj — i roditelje i sestre i nezaposlenog braću. U današnjim prilikama igra fabrika duhana svakako vidnu ulogu u ekonomskom životu bijedne Pule.

Osim te fabrike pred 6 mjeseci otvorilo se je u Puli veliko skladište za sirovi (nepripravljani) duhan. To je skladište bilo u velikoj četverkotaknoj bijeloj zgradi u rajonu arsenala prema crkvi od mornarice. Pod Austrijom je tu bilo skladište materijala za brodove. U to skladište dolazilo lišće od duhana i tu je ležalo u bačvama ili vrećama i ogdavlj se razasijalalo u razne druge države, a snabdjevalo se duhanom fabrike u Puli, Rovinju, Rijeci, Zadru i drugdje. U skladištu je bilo zaposteno oko 80 radnika, a ovih dana je u njemu bilo 2 milijuna kg. sirovog duhana u vrijednosti od 20 milijuna lira.

Ova kova skladišta su u Italiji još samo dva. No onom usudu nije bilo drago, da i naš grad nešto živi. I eto u četvrtak ujutro izgorilo je to veliko skladište. Požara je došlo ovaکو.

U samom skladištu stanovao je samo čuvar (gardijan) Bellini sa svojom ženom i dvoje djece. On je imao u toj zgradi jednu sobu i kuhinju. U srijedu na večer bila je silna zima. Bellini si je napilio drva za drugi dan, stavio ih je sušiti u kuhinji oko štednjaka i išao spavati u sobu ni ne misleći, što se po noći može dogoditi. On je u ostalom imao da čuva unutrašnjost zgrade. Kad su u 3 sata pošli svijeći ponoci (u četvrtak) obilazila dva vanjska stražara oko zgrade, opazili su, da iz stana stražara Bellini izlazi dim. Odmah su ga probudili. Kad je Bellini usao u sobu vidio je prilično veliku vatru. Sva tri stražara htjeli su sami da ugase vatru, da time sakriju pred svojim prepostavljenicima. Kad su vidjeli da je njihov trud uzaludan i da vatra sve više opuzava, telefonirali su stražaru u fabriku duhana, da skladište gori. Ovaj je odmah pozvao gradske vatrogase i obavijestio direktora fabrike, koji ujedno upravlja i sa skladištem. Dok su došli vatrogasci vatra se je silno naširala, tim više što je duvao jak vjeter. Pozvani su bili i vatrogasci ratne mornarice, ali onako jaku vatru nisu mogli ni jedni ni drugi da ugase i ukrote. Osim toga nisu imali ni jakog tlaka vode. I mornarica i kopnena vojska i milicija i svi odredi u Puli došli su pred skladište. Kad su opazili, da se vatra ne može ugastiti, stali spavati, što se spavati suđeno. Ie krajnjih dijelova zgrade iznašali su u duhan, na polje. Vatra je medjutim prodrla u sve katove i iza 10 sati sa uzasnim streškom strovala je u gusti dim u to strašna sila. Sukljao je gusti dim duhana, plamen se dizao kao visoki stup a milijarde iskra raznašale je bliadni vjetar. I tako je trajala vatra cio dan i na drugu noć, a vatrogasci su fuvali, da se vatra ne raširi na druge zgrade. Od velike lijepe zgrade ostali su samo pustli izgorjeli zidovi.

Ovaj je požar počinio veliku štetu. Računa se da država trpi štetu od 25 milijuna lira. Kako rekisimo, bila su u skladištu 2 milijuna kg. duhana, a uprav je bilo pripravno 300 tisuća kg. za otplovak u Poljsku.

Grad je pod dubokim dojmom ove nesreće. Samo se govori: «Nesrićna Pula», «brizna Pula».

P O D L I S T A K

BRANISLAV NUŠIĆ: Jedno poglavje iz knjige: Tisuću devest i petnaesta

(Svršetak.) U tom već stigommo do groblja na vrhu varoši. Učutasmo, savladani možda istovjetnim roditeljskim osećanjima, ulazeci u ovaj mrtvi grad. Groblje je tužno izgledalo, puno malih i većih obожениh i neobожениh drvenih krišćica, medju kojima po gde koji grubo istesani kamen. Na groblju mrtva tlišina sem, kad mi najdosimmo, što prusu vrane, koje su se prokisele odmarale na krovovima i duboko tamno iz jednoga kraja, što se u udar gvozdija u sijunak i vidi se kako se iz zemlje odmereno iznosi ašov. To grobar kopa novu raku. Kiša raskajala staze i grobovi se rasuli i otvonili. Grobljanska vlaga miriše na trulo drvo i kosti. Sa krovova se razlila boja i iščezli zapisi. Nedogorele sveće savile se, vlačni ži se peškirri usukali; svega kraj jedne krasćice gori svećina, valjda jutros upaljena, i po grobu nešto jastiva. Prodjosmo kraj nekoliko praznih raka u redu, u kojima se nabrala

voda od kiše, a izbačena zemlja razlila se u žitko biato. Nigde crkvice, nigde zgrade. — Eto tu — veli starac — vidiš kolijevka ih se odmaro. Sve nov krst, sve ovih dana: tu ranjenik, tu bolesnik, tu zarobljenik, tu izbeglica. Viš on tamo, oni krstići u redu, sve je to vojska, sprska vojska. Ovo je već četvrti godina kako se tu redaju drug do druga. — Gde je kapela, — upitah starca. — Eto, ta koliba! — odgovori on i pokazao mi glavom jednu kolibu od dasaka, koju je opština na brzu ruku podigla da bi imala gde skloniti od kiše i nepogode mrtve, koji čekaju na sahranu. Trgla sam se i uzaludna, kao da mi je toga časa ponova iznašlo jednice, koje sam nosila. Steže mi se nešto u duši i mal ne ciknuh od bola. Starac il opazi il oseti to pa dodaje: — Nije krkva od mermera, nema ni zvona ni kristala... a i što je; nek duša samo ode u božije dvore, a telo... ništa, pregorelo drvo! — Nisu me reći njegove umirile i što sam se više bližila kolibi, bila sam sve uzrujanija, gušilo me je nešto, mučilo me je; izgledalo mi je kao da sam potpuno da učinim nepravdu, da učinim zločin prema svome detetu. Poumjih jednoga trenutka

da se vratim, ali gde i šta zatim da činim? Moje predošanje neteža uzasnoga, neteža zločinac uzasnoga bilo je opravdan. Kada sam našla na otvor kolibe, vrisnula sam kao ranjena i trglja se okrećući glavom u pokrijenicu rukuama. Ono što sam vidjela, bilo je strašnije od svega, sa čega se duša čovječija najžešće hladan znoj objlje. I sad mi je pred očima uvek mi je pred očima, niti ću nikada da izbrisem tu sliku iz očiju i iz duše. Vidjam je u snu, vidjam je i budna, ona me prati i ganja, ona mi san prekida i budni me i uvek mi pronomi groznicu kroz telo. Pod krovom leže po zemlji dve daske nešto malo udaljene jedna od druge. Po tim dasckama posložena mrtva decica. Deveto koje bosu, koje sklopljenih, a koje otvorenih očiju, koje plave, a koje crne, a koje pokrivena lica maramicom; leže mrtvih devet anđeljaka jedno kraj drugoga, ni sanduka, ni pokriva, ni svećice. Izgledaju, onako hačena na zemlju, kao kad bura ponaka sa džbuna grančice. Koja ima nikli pupoljci i raspe ih po zemlji. Pod njima valja zemlja, u koju su se utisile stopale nesretnih majaka, koje su ostavile svoje dječicu, opro-

stile se sa njima i sad već izmiču valjda drumom sa ostalim zbegom ne znajući ni gde će im grob poroditi biti. I kako mirno leže ova decica, ni jedno ne plače za majkom, koja ga je ostavila, ni jedno ne pruža ruciće, da ga majka prihvati! Ono gore, prvo u redu, slatko djevojče, lepo zagijedne kosice, koju je majka valjda uzama nakvasila, a prstima izgledaju. Oči mu upola zatvorene te otkrknute kao ugašena kandioca, a usnice mu vire belj, mlčni zubici! Do djevočeta gologlavo seloče sa još vlačnim opancima isprskano bojanom zadanom u nedra. Pa onda opet jedan mališan stisnutih vilica i bljednih usana ispućenih od vatre. Pod pazuhom mu jabuka, koju mu je majka od milošte dala valjda pri rastanku. Jabuka nagrizana malo i na njoj se poznaje trag sitnih dječijih zubica. Nosila je majka valjda u nedrima da detetu nakvasi usne kad ožedi, pa mu je i ostavila, ali nje-kada mrtva ručica ne može je prineti! Usnama, koje su se isušile od poljubca uvanje. Do njega mala lešinica deteta, čije je lice pokriveno maramom, ispod koje viri plamen čupave kosice. Kroz maramu probila krv i crna se mrlja na njoj osu-

Luca i Mara.

Luca: Kako ja vidim, oni naši mušini ne misle još doma prii.

Mara: Ne znam ja ne, ča misle, ni ča ne misle. Da sam ja znala, da će ovako bit, ne him ja bila vrag sleda pustila moja Franinu.

Luca: Bradasiña? Ne him ja tri puta rekla, da ni ono morda i kakova bradasiña...

Mara: Kega zlodēja? Luca: Ča ja znam! Vrag ne spi. Na svete je svakakoveh hudobi, a ženska je vrag: kada će, prevarit će i samega hudica.

Mara: Ma ča dunke, ti misliš da... Luca: Ja ne mislim niš, ma se ne him ni najmanje začudila, da mi ki reče, da mi je kakova vražica muža sada pod stari odnoplea.

Mara: Svjet je današnji dan tako pokvaren, kako još ni nikada bil, a ženske su još huje od muškeš. Št čula, ča se je ovi dni travinjaju va Milane i va nekeh drugeh talijanskeh gradeh?

Mara: A ča to? Luca: Vež je i tamo prišlo mej svet, pak to je najedamput sve kako znorelo za tanci. Pogledaj ovamo, pogledaj onamo — kamo se god obrneš, ne vidiš i ne čuješ druge nego hop! hop! hop! To po kafetarijah, to po ostarijah — posvuda i svagdere. Greš jutro va lokandju: več hopaju. Greš zapadne va birariju — več hopaju. Greš večer va kafetariju — tu ti ne delaju drugo nego hopaju i hopaju. Hop! hop! i hop!

Mara: A ča mora bit pak v noći? Luca: To pak se ne bi moglo ni dopovedet. Sve je kako pomunjenelo: i staro i mlado. I ča je veći nišet, to lepeje tanca, i čeli svet okole njega: kumpliment! salament! pasjavirement! — i sve tako.

Mara: A ženske? Luca: Sve jedan tabak! Ča j ka škandja-loznej obučena, to se lepeje svija i previja okole muškega, tako da ti je to sve jedan pravi škandaj.

Mara: I kakov škandaj? Luca: A da bude, porkarija još veća, ti gnusi nete več ni da tancuju va svojeh navadneh robah.

Mara: Nego va čem? Luca: To ti i muško i žensko navuju na se neč tanko i kratko, va čem se po lete kuplju, i ono nespodobno od robični zovu nekako čudno: pijanai ali pijanai — tako nekako.

Mara: To ti je trebada nekako kako je bilo sega leta i v Opatiji, kada su se neki Kurgasti va teh vječih pijanah va stole vajali i tancali, tako da si mislel, da si mej blagom, a ne mej ljudi.

Luca: Tako ti je nekako bilo i ovi dni va nekeh mesteh va Italije. Najzada se je oblast maknula i poslala policiju, da malo vidi, ča su ti tanci.

Mara: Dobro j storial Pak ča j videla policija?

Luca: Ča j videla? Videla je neke stvari, keh me je srčan povedet. Našla je vraga i pol devojčice kada se na tri kvarte gole ponasaju kako one tanke. Onputa je policija pitala: Kade su materi onem divojkama? Isči ovamo, isči onamo, ni gdere vragu te materi ni noni, nego one frajli lepo same... — i ča j kade. Puličica je najedamput dala ordin, da se moraju zapret nesamo tanci nego i oni, ki s tanci upravljaju i sve oni divojki, ke su najdene na tance prez materi ali pak prez kakove druge čestite i pošteno straži.

Mara: Viš, to mi je drago čut! Bilo je već vreme, da se jedamput temu škandju na rep stane. Ale smo ljudi, ale smo blago. Ako smo ljudi, držimo se našega starega poštenja. Ako čemo pak da budemo blaga, onputa se lepo za primu va štali, pak delajmo, ča nas je volja. Dobro je, jako je dobro, da se stori malo reda i va tem, zaš ako bi ovako imalo hodit napred, va dvajset let bi čeli svet sagnjilel.

Luca: Čujem, da već guveran dela jedan zakon, kade će materi jako strogo morat da paze na svoju decu.

Mara: Osobito na onu malu decu i na maloletne divojki. Ki ni na leteh za tancat, neka doma oстане, a divojka, ka će da gre na tanac, neka zame sobum, ki će ju čuvat. Tako je bilo odvakeh, tako mora da bude i sada. Guveran ima sto pravice, ako čuva poštenje i dobar glas maloletneh divojak. Mi se va tem s njim slazemo, da bi se tako i on kadagod s nami slozil!

IZ LIŽNJANA.

Smrt čestitog narodnjaka. — Naše devojke — naš ponos. — Još naš imal.

Izgleda kao da se je sve protiv nas uredilo. Sve dosadašnje nevolje i patnje naše nas mogle satrli, ali ipak smo ozbiljno zabrinuti, jer je u redove naših protivnika stupila i sama priroda. Nemila smrt grabi nam staro i mlado, grabi nemilice, ne štadeći ni muško ni žensko, tako da nam već čitavi kraj izgleda kao grobnica.

Osini mnogo ugastih života u minulog godini, pred sami svršetak godine predali smo — kako je poznato — majci zemlji u zagričaj mrtve ostatke jednoga od najčestitijih narodnjaka u našem selu, oca obitelji, našeg nezaboravnog pokojnika, Grge Perkovica, koji nas prerano ostavi, jedva u 35. godini života. Pokojnik je bio kremen-rodoljub, među prvima u svakoj dobroj stvari, ali su ga posljedice rata, kao i poratne nevolje prerano istrgle iz naručja rodu i obitelji. Koliko je bio obljubljen svojoj okolini, dokazuje najbolje veličanstveni sprovod, gdje su osim svojih ližnjana učestvovali i mnogi Međulinci.

Osini pet vijenaca, koje mu na grob položiše supruga, roditelji i najbliža rodbina i poznate naše dobrotvorke, bio je još i šesti vijenac njegove rodbine s dirljivim napisom: «Posljednjim pozdravom iz daljine...»

Kraj otvorenog groba oprostiše se od njega naše vrijedne devojke pjesmom — žalosnicom.

Uopće taj je dan bio dan žalosti čitavog sela.

Tvojoj rascviljenoj udovi i nejakom djetetu, koje, siroče, još i ne zna, što je s Tobom izgubilo, kao što roditeljima, braći i rodbini, svima njima iskreno saosećanje i Tebi, dragi Grgo, neka je laka zemlja, koju si svom žarom srca ljubio i pokoj duši Tvojoj!

Istina je, da smo već davno postali žrtve neprestanih, nekad većih, a nekad manjih udara, ali sa svim tim među nama imalo ljudi, a osobito devojčaka, koje ni u kakvoj nevolji ne klonu duhom, već svaku zgodu, žalosnu i veselu, iskoriste, da požaju, kako njihovo plemenito srce bje za ovaj mučenički narod. O Božicu se one vaju, da crkva bude dostojno urešena i da u njoj budu jaslice. Isto tako je njihova va najveća briga ili, ako hoćete, zašuga, što u crkvi čujemo koju lijepu molbu, ali pjesmu u našem milom jeziku. Treba li iskazati posljednju potašt koju vrijedno narodnjaku, evo ih sa svojom pjes-

mom žalosnicom. Treba li da se kakav dodajaj svečano proslavi, prije svega traži se njihova pomoć. Treba li, da se pomogne knakova kulturna ustanova, evo opet njih, da svojim neumornim i požrtvornim radom doprinese najviše što mogu napretku našeg patričkog naroda. U kratko: piri, krštenje, praznik, pogreb, sve te vesele i žalosne zgodu, one upotrebe, da kao peče marljivo sakupljaju doprinose za našu obljublenu «Istarsku Rijječ» i druge narodne ustanove.

U tim se devojkama skriva i talent i čežnja za svačim, što je lijepo, dobro i plemenito. Baš je zato u najvišem stepenu žalosna, što se kod nas ne smiju ustanovljati naša kulturna društva, te se našem narodu onemogućuje svaki napredak.

Uostalom mi se s takovim devojkama ponosimo — i želimo, da se sav naš ženski narastaj širom Istre, ugleda u naše uzor-devojke.

IZ PICANŠTINE.

Grozna smrt devojčice na paši.

Iz sela Bolobani kod Sv. Katarine stiže nam žalosna vijest, o strašnoj smrti 13-godišnje devojčice Marije Smoković. 11. tek. mj. ujutro odvede malo devojčice kao obično svoje oviče na pašu i to na obližnji pašnjak, koji je tek nekoliko stotina koraka ja udaljen od sela. Otpuivši se od doma, vesela i živahna kako je bila, pjevala je, a ne sluteći grozne nesreće, koja ju je malo zatim snašla. Zima, koja je u selu bila prilično oštra, pešila je devojčicu, da nadoži drva, zapali vatru, kako je to već običajno kod pastira. No nesreća htjede, da je, kako je sjedila blizu ognja, skočila iskra na haljinu, a da je devojčica nije ni opazila. Istom kada je odijelo počelo da jače gori opazila je pogibelj i misleći, da će se spasiti, hježala i bacala se na tla, a oganj je zahvatio sve jače i jače mahove, dok se siročica nije onesviješćena strovalila na tla.

Žive duše nije bilo u blizini, a da čuje njezin glas, koji je vepio u pomoć. Kada je nesrećnica bila u zadnjim trenucima života dodje domaća devojčaka, koja je odnese u naručju — brže bolje kući, gdje je malo zatim izdahnuvši svoju dobru i neudžnu dušu.

IZ ROČA.

Za nagrobni spomenik pok. Liculu.

Već prigodom smrti i pogreba našeg bivšeg nezaboravnog učitelja gosp. Gaša Licula odlučili su bili naši učitelji i pokojnikovi prijatelji, da mu podignu spomenik na njegovu grobu u Roču. Mi, Ročani, koji dobro poznamo pokojnog našeg učitelja i njegovo srce, jer smo bili njegovi učenici ili oči njegovih bivših učenika, vrlo se obradovamo namjeri naših učitelja. Mi smo uvjereni, da će oni učiniti u svrhu spomenika koliko budu mogli, ali mi, pokojnikovi štovatelji i bivši učenici čitimo svoju dužnost i grdašnu želju da pripomognemo, da bude pokojniku što prije podignut nagrobni spomenik. Mi prijedloži: Svemirni dužni smo uprav da svaki od nas što daruje u tu svrhu. Darove za spomenik prima g. Ivan Kos, mljekar i upravitelj Postojilnice u Roču (kolodvor). Braćo, poštujući zaslužne pokojnike, a osobito učitelje!

Politički pregled

Rumunjska nakon abdikacije princa Karola.

O abdikaciji (odreknuću) rumunjskog prijestolonasljednika Karola još se uvijek mnogo govori u diplomatskim i političkim krugovima, dok se u štampi taj korak Karola, mentira na razne načine. Nije ni čudo, Abdikacija prijestolonasljednika Karola stvorila je čitavu seriju najinteresantnijih pitanja, koja treba riješiti. U prvom redu trebalo je postaviti jednog regenta, koji bi obavljao funkciju kralja, u slučaju da to ustareb.

Kralj je imenovao za regente, kako je to uostalom već i poznato, princa Nikolu, patrijarha Mirona i prvog predsjednika kassacionog suda Bugdugana. Ovo je imenovanje izazvalo razne konflikte između

kralja i nekih opozicionih grupa. Na sjednici krunskog savjeta odlučeno je, da pitanje imenovanja regenta dodje pred parlament tek onda, kad se bude barem donekle stišala uzrujanost u nekim izvjesnim grupama. U opoziciji pak vlada velik nezadovoljstvo u pogledu imenovanja regenta. Opozicioni krugovi kategorički tvrde, da su oni od prvog početka bili protivni toj kraljevskoj volji. Zato je opozicija, samo da predusretne i da nismo odje neke eventualne obaveze u budućnosti spram te regencije, nije htjela da glasa za taj zakon. Svi pokušaji kralja, da prisili opozicione grupe na pristanak na regenciju i na glasanje, bilo je uzaludno. Svi njegovi projekti i planovi ostali su bez rezultata. Uz to najodlučnije odbila da glasuje i da uopće raspravlja o nacrtu zakona za proglašenje princa Mihajla za prijestolonasljednika. Isto tako je odbila prijedlog, da se modifikira statut kraljevske kuće. Vlada je, samo da predusretne neredima, provela cenzuru u svim provincijama. U Bukarešti pozvani su na policiju svi glavni urednici histova. Tu se je od njih zatražilo, da završe u štampi sa pisanom o toj stvari.

Medjutim ovo pitanje još uvijek vrlo interesira i široku javnost. Predsjednik vlade Bratianu izdao je službeni izvještaj, u kojem kaže, da abdikacija prijestolonasljednika Karola nema politički već sasma privatni karakter. Uz to se naglašava, da su glasine u opozicionim krugovima, da je kralj glavni sukrivac, toj abdikaciji princa Karola, potpuno neosnovane i lažne. Citava krivnja da leži na sentimentalizmu bivšeg prijestolonasljednika. Ali opozicija nikako ne će da vjeruje u te vijesti. Šefovi se opozicionih grupa otvoreno čude kralju, koji ne će da otkrije prave uzroke te prinčeve abdikacije. Uza sve te verzije, koje kruže o toj stvari, princu Karolu ipak je poslu za rukom, da ostvari svoj plan i da se riješi jedne važnosti, koja ga je rano vezivala sa čitavom Rumunjskom. Po 7. članu statuta kraljevske kuće, princ Karol izgubio je svojom abdikacijom u prvom redu pravo na prijesto, pravo člana kraljevske kuće, politička prava i vojničke časti. On je izbrisan i sa liste članova senata. Time je on izgubio zavujek pravo, da stupi u bilo koju političku akciju u zemlji. Izglasan je zakon o njegovom eventualnom povratku u zemlju, koji može da bude tek nakon deset godina, i to samo ako dozvoli regencija i vlada ili sam kralj.

Konačno je princ Karol odlučio, da se nastani u Milanu. Od žene ne će da se rastavi, jer za ovaj čin nije dobio njezin pri- stanak. Obzirno na to prihvaćen je zakon, koji kaže, da se princ Karol ne će pri- znati u Rumunjskoj nijedna rastava braka, ako je ta užinjena u inozemstvu.

Politički položaj u Franceskoj.

Neprestano međusobno izigravanje političkih stranaka, koje vodi za posljedice nemogućnost izrade i provedenja bilo kojeg plana za ozdravljenja finansijskog položaja, izazvalo je sveopće nezadovoljstvo u Franceskoj. Cjelokupna trijezna javnost zahtjeva da se učini kraj toj ružnoj pojavi u parlamentu, te da se već jednom otpočne sa ozbiljnim radom. Najprije su bile osuđene namjere Crailauxa, pa su onda oni isti koji su ovgva srušili, pomogli da se makne Loucheux, a sada se ta ista igra ponavlja i sa trećim ministrom finansijske Doumerom. Ovgva puta Doumer se drži opreznije i oteže sa prikazivanjem svog finansijskog plana. Ovim otežanjem uspjelo mu je da skrajnu hjeviću u vladini većini prisili da prva objelodani svoj finansijski plan, kojega sada Doumer proučava da umogne iz njega preuzeti sve one mjere i predloge, koji mu se prikažu podese. Medjutim Briand ne da drugu stranu nastojati kako bi se riješilo tih nepodnosljivih elemenata, te ih zamjenio sa umjerenim elementima opozicije i s time omogućio sastav jedne homogenije većine. Kartel ljvice pokopan je za uvijek. To Briand svačica, pa za to vidi za sada jedini izlazak u laganom

sila i okorila. Pa opet devojčica, kojoj smrt nije izbrisala sladak detinji osmeh sa usnara, opružila ručice, kao da traži majčinu ruku, da je povede i do neke drugu zamršene i bogate plave košice i visoka čela, ispod kojega su upale dve dukoke duple. Osmeh joj se na usnara u okamenio, kao na mramoru djetom nezrean. Do njega strahovita slika jednog okrvavljenog deteta. Celo mu puelivno širokim crvenim vencem od krvi, koja se kroz usnju i napravila male usirne lokve na podu, a iz nosa mu crna krvca zalila je usta i obojila brkove. Mali mučenički je gnevito stegao ručice, koje su sve ispucale od zime. Pa onda sedmo, osmo, deveto... ko bi ih gledao, ko bi imao srca, ko snage počiju da ih sve vidi.

Na grudima jedrogra mrtvačeta udenuta ceduljica. Sagla sam se da je pročitam. Nepozvanom, ženskom rukom, napisala je nesretna majka reč: Dragomir! Ostavila je, svetešteniku ime detinje, da ga pomene pri opelu. Mali Dragomir je još držao u ruci ugašenu svećicu, koja se razlila u mu vosak pokapao i iskitio cvetičnu ruzicu. Njegovo je lice vedro, kao da leži na materinim grudima, a ne na vlažnoj i raskaljanjoj zemlji; iz okruglih obraščica

bilo pokriveno, prekrsti se i diže glavu. — Ja ne znam da l' to ima negde u knjigama zapisano — poče starac i nekjadajući u mene, više sam sebi — ali kažu ljudi, nekad u staro vreme, bila nekja zlača, koja je žderala decu. Padne tako pred selo pa pisno, a majke svako jutro po jedna, nose joj svoje čedo i bacaju joj u čeljust je da poždere i umiri se do sutra u jutro. Ako koja majka, kad joj dodje red, ne htedne dati dete, davaj joj razori kuću i sve živo po kući pojeste! Tako se priča da je bilo a, veruj i jeste! Eto, pogledaj ovu decicu! Zar ne izgleda kao da je aždaja gladna i halovita pala pred Mladenovca, pa ne pišti samo jutrom, već od bele zore pa do mrkla mraka.

Je na celu Srbiju aždaja i zdere nam decu, ždero mnogo... potamanice nam porodi! Zlo, golemo zlo!... Zatim počuta pa opet dodade: — Ajde, ajde, ženo. Ne pomaže suza i druge su u majke prolile, kad su ostavljale ovde svoju decu, pa eto, zemlja suzu upila, a tuga ostala. Taj teret moraš pojeti, ne biva drugo. Tako je valjda Božja naredba, pa mora da se snosi!

Starac diže ruku i rukavom obrisa suzu koja mu zasvetli na trepavicama, okrećući glavu da je sakrije od mene. Zatim se pribra i okrete mi se: — Spusti, spusti i ti tvoje! Metni ga u red sa ostalom decicom, sa njegovim drugovima i drugaricama. Nije samo, ne će biti samo. Bog se postarao, da decica budu u društvu! Spustila sam ga i — sad je jedanaest mrtvih anđelaka ležalac na daskama jednog kralj drugoga. Gospu u crinji obliše suze, zagrcnu se od plača i prekide kazivanje...

skretanju na desno. Doumer međutim čeka sa svojim planom na zgodniji čas u novoj godini, u nadi da će Briand sondirati teren za formiranje nove većine, kako bi se izbjeglo novoj krizi u vladi.

Domaće novosti

Izbornici, pregledajmo izborne imenike!

Prema članu 37 kr. dekreta od 4. februara 1915. br. 148. — općinski i pokrajinski zakon — općinska izborna komisija izložit će od 1.—15. februara u općinskom uredu izborne imenike, kako ih je ta komisija sastavila. Tko nije upisan u izborni imenik ima prema čl. 48. gornjeg dekreta pravo da za to vrijeme t. j. od 1.—15. februara rekurira na pokrajinsku izbornu komisiju (Commissione elettorale provinciale), da bude unesen u imenik.

Tko nije dakle kod zadnjih izbora bio u izbornom imeniku, neka reklamira. Tko je pak reklamirao od 1.—15. decembra 1924. neka sada pogleda, da li je unesen u imenik.

Reklamirati možeš ne samo za sebe nego i za svaku drugu osobu, i to ne samo za upis, nego i za isbris.

Rekurs sastavi ovako:

Alla Commissione elettorale Provinciale

Pola per tramite del Municipio di

Il sottoscritto di (tu) nato a addi abitanti in questo comune e precisamente a al No. sin dal possiedo i requisiti richiesti dalla legge per essere elettore e non essendo iscritto nella lista elettorale allegando:

1. La fede di nascita

2.

INSTA

che codesta Commissione elettorale voglia iscriverlo nella lista elettorale del comune di giusta l'art. 40 del R. Decreto 4 febbraio 1915 No. 148 — legge comunale e provinciale. —

li febbraio 1925.

Firma

Tako po prilici mora da glasi rekurs. Osim toga svaki građanin, koji hoće da reklamira protiv razdoblja općine u sekciji ili protiv prenosu izbornika iz jedne sekcije u drugu mora i to da učini najkasnije do 15. februara te godine kod pokrajinske izborne komisije. Reklamacije mogu se podnijeti u listom reku i općinskoj izbornoj komisiji.

U slučaju da komu nije stogod jasno, neka se pismeno ili usmeno obrati na političko društvo «Edinost», pa će već u tom pogledu dobiti potrebna razjašnjenja i savjete.

I to je brza pošta!

Jedan tršćanski advokat poslao je 8. decembra 1925. jednom našem čovjeku u Marezige preporučeno pismo, kojim ga je pozivao, da dodje 12. decembra pr. god. u Trst na ročište. Premda su Marezige blizu Trsta i svakoga dana dolaze amo mljekarice, ipak je radi veće sigurnosti poslao pismo ekspres-preporučeno i predao ga na centralnoj pošti, koja ga je unesla pod br. 3379. I to ekspresno preporučeno pismo pređano u Trst u dne 8. decembra u 12 sati došlo je u Marezige u ruke naslovljenika tek na 12. decembra poslije podne. Dakle putovao je više od 5 dana. Da je pismo ponio puž na svojoj kućici, sigurno bi ga bio prije donio nego ga je pošta uružila.

Naslovljenik se je nama o tom slučaju potužio, jer da se nije mogao odazvati pozivu svog advokata. Advokat ga je s druge strane badava čekao.

Interesantno bi bilo doznati za razlog, zašto je to pismo tako polagano išlo. Nije valjda krivo to, što i klijent i advokat imaju prezimena, koja svršavaju na E, a ne pišu teh. ili su se moguce držali one: «Festina lente» — «Langsam aber sicher»?

Nek se bližiti!

Piše nam prijatelj iz Puljštine: — «Puki Prijatelj» donio je u svom božićnom broju otvoreno pismo slikara Cermaka, kojim osudjuje «Istarsku Rijeku» odnosno Istarsku Knjiž. Zadrugu zbog toga, što je metnula u svoj koledar «Jurina i Franina» sliku «Premanturski tip», a da nije navela ime slikara. G. Cermak tvrdi i to, da je on autor napomenute slike, koja da mu je bila ukradena i nepošteno prodana g. Crljenici.

Međutim, u koliko sam ja informiran, sve te Cermakove tvrdnje ni najmanje ne odgovaraju istini. Autor slike «Premanturski tip», koja je izašla u koledaru «Jurina i Franina», nije g. Cermak, nego František Toman. Svaka slika nosi njegovo, autorovo ime. Te slike je on sam prodavao u Pulj. G. Matko Crljenica je također kupio od njega jednu sliku, koju je posložio i platio. Ta slika nosi Tomanovo, a ne Cermakovo ime. Toliko istine radi.

JADRANSKA PLOVIDBA D. D. na SUŠAKU vrši žalosnu dužnost javljajući, da je njezin osnivač i generalni direktor gospodin

MATO ŠARIĆ

jutros naglo u Zagrebu preminuo.

SUŠAK, 13. januara 1926.

UPRAVNI ODBOR.

† Mate Šarić

U Zagrebu, gdje se bavio na prolazu, umro je predproše srijede naglom smrću, udaren od srčane kapi, Mato Šarić generalni direktor Jadranske Plovidbe. Rođen 1859. u Opuzenu u Dalmaciji i svršivši nauke on se od mladosti posvetio pomorstvu, pa ga je parobrodarsko društvo «Dalmatia» 1908. izabralo za svog generalnog direktora. Poslije rata najviše njegovom zaslugom stapa se «Dalmatia» s «Ugarsko-hrvatskim parobrodarskim društvom» u Jadransku Plovidbu. Pomorac dušom i tijelom, jak spremom i iskustvom, nacionalan u najširem smislu, on postaje pravi pionir jugoslovenske pomorske snage na Jadranu. Neumoran u radu, on daje snažan polet Jadranskoj Plovidbi. Za svoj rad odlikovan je redom Sv. Save drugog stepena, a Federacija jugoslovenskih Brodovlasnika izabrala ga je za «svoga prvog predsjednika. Nagla smrt prešla je ovaj plodni rad, koji je mogao donijeti još toliko dobra svojoj otadžbini. Smrtni ostanci nezaboravnog pokojnika bili su prošle nedjelje preneseni u Trst. Neka mu je laka zemlja!

Glavna skupština Čitaonice u Lanišću. Primamo i dragovoljno izvršavamo: — Naša Čitaonica obdržavat će 3. februara 1926. u društvenim prostorijama u Lanišću svoju glavnu skupštinu. Dnevni red je ovaj: — 1. Pozdrav predsjednika. — 2. Izvješće tajnika i blagajnika. — 3. Izbor novog odbora. — 4. Slučajnosti. — Skupština će se otvoriti u 1 sat poslije podne. U slučaju pak, da u taj sat ne dodje dovoljan broj članova, onda pol sata kasnije.

Odlazak slavenskih branjenaca iz Kopra.

Pri zaključku lista dobili smo vijest, da su 19. o. m. morali slavenski branjenici zapustiti Kopar te se preselili u Jugoslaviju. U narednom broju «Istarske Rijeci» donijet ćemo opširan izvještaj o tom događaju, koji smo primili od našeg dopisnika iz Kopra. Za danas napominjemo samo to, da s odlaskom vojnih branjenaca naš narod u Julskoj Krajinu ostaje bez jednog slavenskog bratra.

Vuci preplavili Sibiriju.

Iz političkih razloga sovjetska je vlada već pred dvije godine izdala naredbe, da se seljancima i uopšte svemu stanovništvu Sibirije ima oduzeti svako ognjeno oružje. Ali ta zabrana dovela je sad do neobičnih nepolitičkih posljedica: silno su se naime raskotili vukovi, koje nitko nije mogao tamaniti, pa su formalno preplavili cijelu Sibiriju. Vuci upravo decimiražu stoku, pa su u samom području Novonikoljevska potamanili preko 500.000 glava stoke. Sad sovjetska vlada namjerava upotrebiti vojsku za polijanje vukova.

Tudja valuta na tršćanskoj burzi.

Trst, 20. januara 1926. — Jedna lira sterlina stoji 120.40 italijansk. lira, i američanski dolar 24.70 it. lira, 100 švicarskih franaka 480 it. lira, 100 francuskih franaka 93.50 it. lira, 100 jugoslovenskih dinara 44 it. lira, 100 rumunjskih leja 11.50 it. lira, a 1000 njemačko-austrijskih kruna 34% italijanskih centezima.

Darovi

u fond «Istarske Rijeci». Prigodom krštenja Ede Ivančiča u Brgradu sakupilo se 24 lire u fond «Ist. Rijeci». Darovaše: po 5 lira: Sava Brajković i Ivo Ivančič; po 2 lire: Ante Sanković,

Marija Ivančič, Matko Sanković, Ivan Ivančič i Matko Ivančič; po 1 liru: Vladimir Ivančič, Tihomil Ivančič, Drago Ivančič i Ružica Turković.

u fond Istarske «Prosvete»: Na proslavi patrona dvojice Antona, onog od prasci, sakupilo veselo slovensko društvo L 64.— dodali trojica Antona L 6.—; ukupno L 70.— za «Prosvetu za Istru». Zivjeli plemeniti darovatelji! Ugledali se i drugi u ove svijetle primjere!

DOPISNICA UPRAVE.

Molimo našega preplatnika iz Vrhnika, koji nam je poslao 14. siječnja 30 dinara u novčanom listu, da nam javi svoje ime. Credito Italiano iz Genove poslalo nam je po nalogu Continental e Commercial Nat. Bank Chicago lira 60 (šestdeset). Molimo onoga našega preplatnika, koji je isti novac kod Continental Nat. Bank u Chicago uložio za naš račun, da nam se javi i potvrdu pošlje.

Izdavač, direktor i odgovorni urednik:

IVAN STARI

Trst: TISKARA «EDINOST» U TRSTU

PRODAJE SE jednokatna kuća u Pulj, Via Dignano br. 15, sa pripadajućim vrtom 6000 m². U kući nalazi se krčma, koja vrlo dobro radi. Eventualni kupac može se obratiti na vlasnika kuće, g. Matka Pužar, Gračišće-Sv. Križ.

KUPUJEMO i plaćamo po najvišim cijenama drva za ogrjev, drveni ugljen, hrastova i bukova debla, suhe pečarke, med, mlijeko, jaja, maslo itd. Kmetško Trgovačko Društvo, Trieste, via Raffineria 4.

PRODAJE SE POSJED kod Sv. Ivana u Trstu, na vrlo lijepim položaju: Obuhvaća 3000 četvornih metara, vinograd, 2 kuće i vodu. Oglašuje se u gostionici «Suban» u Sv. Ivanu kod Trsta.

Fotograf Matko Gortan u Pazinu

preporuča sl. općinstvu mjesa i okolice svoju fotografirsku radionu

Izrađuje kroz svakovečne fotografije. Fotografije za putnike (pašaportne) izgotovljuje u toku 1 sata.

NOVE GREDE I DASKE prodaje po najpovoljnijim cijenama Matej Bančić — Kršćani p. Zrnjaj (Gimino), Istra.

ALOJZIJOV POVH

PIAZZA GARIBALDI 2, prvi kat

Telefon 3-29

Najveće skladište satova i zlatnih predmeta u Trstu

Prodaje i na obroke

ZUBAR

Med. U. dr. D. Sardoč

specijalist za usne i zubne bolesti

perfekcionisan na bečkoj klinici

ordinira u TRSTU

od 9-12 i od 15-19 =

Trst, Via M. R. Imbriani 16, I. (uljez Via S. Giovanni)

Trgovina koža

i raznih postolarskih potrepština

FRAN CINK

Trst-Trieste, Via Udine 49

drži u svom skladištu

svake vrsti u tu struku zasjecajute robe

uz najnižu dnevnu cijenu.

Podvorbna brza i točna. Podvorbna brza i točna.

Zlato, srebro, krune, platin i umjetne zubove

kupuje

Zlatarna ALBERT POVH

Trst, Via Mazzini 46

Najstarija trgovina cipela

JOSIP STANTIG

TRST, Piazza S. Rosario (kod crkve Sv. Petra)

Najveće skladište svakovrsnih cipela za muške, ženske i djecu

Veliki izbor sandala, športskih, brdskih i bijelih cipela za krizmu (bermu)

Sve prodaje po najnižim cijenama.